

Oili Hakamäki

KIPUILUA

Kuvataiteen koulutusohjelma

2016

KIPUILUA

Hakamäki Oili

Satakunnan Ammattikorkeakoulu

Kuvataiteen koulutusohjelma

2016

Ohjaaja: Kespersaks Veiko

Sivumäärä: 36

Liitteitä:

Asiasanat: kirjoitusjärjestelmät, insulaari, hiusterä, käsintehty paperi, runot

Opinnäytetyö koostuu kuudesta itsenäisestä kalligrafisesta teoksesta, jotka toimivat sekä yhdessä että erikseen. Lähtökohtana on ollut käsintehtyn paperin ja runojen yhdistäminen käyttäen vanhaa insulaarikirjoitusta modernilla otteella.

Käsin kirjoittaminen ja tekstin tuottaminen perinteisesti kynällä paperille on nyky-yhteiskunnassa vähentynyt ja uusi teknologia on tuottanut uusia ja monipuolisia tapoja tuottaa tekstiä. Opinnäytetyön yksi tarkoitus on toisaalta muistuttaa meitä käsin kirjoittamisen mahdollisuuksista, toisaalta olla kunnianosoitus vanhoille kirjoittamisen mestareille.

KIPUILUA

Hakamäki Oili

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Fine Arts

2016

Supervisor: Kespersaks Veiko

Number of pages: 36

Appendices:

Keywords: writing systems, insular script, pointed pen, handmade paper, poems

This thesis consists of six independent calligraphic pieces , which work as well together as separately. The starting point has been a connection of handmade paper and poems using old insular script with modern twist.

Handwriting and producing texts traditionally with pen on paper has been decreasing in our modern world and new technology has produced different ways to express one self. One purpose of this thesis is to remain us of the possibilities of handwriting and also honor the old masters of writing.

SISÄLLYS

JOHDANTO.....	1
1. VALINTOJA.....	2
2. VÄHÄN RUNOILIJASTA JA RUNOISTA.....	3
3. KIRJOITUST AidON KEHITYSVAIHEITA.....	5
3.1 Esikirjoitusjärjestelmät.....	5
3.2 Kreikkalaiset aakkoset.....	6
3.3 Roomalaiset aakkoset.....	7
3.4 Seuraava vaihe.....	9
3.4.1 Unsiaali.....	9
3.4.2 Puoliunsaali.....	10
3.4.3 Insulaarimajuskelit.....	12
3.4.4 Oma variaatio.....	13
4. PAPERINVALMISTUKSEN HISTORIAA.....	20
4.1 Yleisesti paperista.....	20
4.2 Paperin valmistuksen historiaa lyhyesti.....	23
4.3 Paperin valmistus kotikonstein.....	26
4.4 Käsintehdyn paperin käyttö lopputyössä.....	30
5. LOPPUTYÖN VIIMEISTELY.....	32
LOPUKSI.....	33
LÄHTEET.....	36

JOHDANTO

“Kalligrafia on toimintaa, jossa älyn voimat ja aistien nautinnot ovat tasapainossa.”

(Airas, Heiskanen, Uusitalo, 1996, 6)

Kalligrafia on itselleni tullut tutuksi näiden neljän opiskeluvuoden aikana. Kiinnostuksen alkoi harrastuksesta, niin kuin varmaan monella muullakin. Osallistuin ensimmäiselle kalligrafiakurssille Kauhajoen Kansalaisopistossa, jossa opettajana toimi Marika Koskimäki-Ketelä. Hänen palava innostuksensa tarttui meihin opiskelijoihin enemmän tai vähemmän. Itseäni kalligrafiakärpänen puraisi pahemman kerran, ja hakeuduin opiskelemaan kalligrafiaa Kankaanpään Taidekouluun.

Neljän vuoden takaisista tuntemuksistani muistan lähinnä sen epävarmuuden siitä, miten selviän opinnoistani näin lyhyellä kokemuksella. Huoleni oli turha, sillä kalligrafiayhteisö otti meidät, jo vähän kypsemässä iässä olevat noviisit, sydämellisesti vastaan ja apua ja neuvoja oli aina saatavilla, mikäli vain nöyrtyi kysymään. Toinen huolenaiheeni oli ajan riittäminen melko useisiin viikonloppukokouksiimme, mutta koska kolme poikaamme on jo kasvatettu maailmalle ja miehenikin suhtautui suopeasti opiskeluihini, priorisointi oli suhteellisen helppoa.

On yhden käden sormilla laskettavissa kerrat, jolloin en olisi mielelläni lähtenyt Kankaanpäähän viikonloppujani viettämään. Näiden neljän vuoden aikana olen saanut tutustua mukaviin ihmisiin, joita yhdistää sama hieno harrastus. Taidekoulu on antanut sopivan taiteelliset puitteet opiskelulle ja nuorten taiteilijanalkujen pyöriminen koulun tiloissa on piristänyt mukavasti.

Uurastus on loppusuoralla. Päättötyö on tehty ja julkituotu. Tässä kirjallisessa osuudessa pyrin valottamaan työni syntyä. Ensimmäisenä syntynyt idea ei aina johdakaan lopputulokseen!

1. VALINTOJA

Opinnäytetyön suunnittelu ja tuumailu alkoi jo hyvissä ajoin opintojen alkupuolella. Ensimmäinen valinta, jonka jouduin tekemään, oli materiaalien valinta. Alusta asti oli selvää, että käyttäisin lopputyössäni perinteisiä kirjoitusvälineitä. Olen aina ollut tekstilähtöinen kirjoittaja; sanat puhuttelevat minua. Pidän tärkeänä sitä, että kirjoitettu teksti on luettavissa ilman suurempia ponnistuksia.

Mielessäni oli toteuttaa kolmiosainen teos, jossa teksteinä käyttäisin Pink Floydin lyriikkaa. Pink Floydin musiikki ja etenkin sen hieman salaperäinen lyriikka on aina kiehtonut minua. Etenin asiassa jo niin pitkälle, että tein luonnoksia, mietin kirjoitustyyliä, harjoittelin eri välineillä ja materiaaleilla. Kynnykseksi nousi kuitenkin pohjapaneelien maalaus. Koin, että taitoni eivät riitä toteuttamaan visiota, joka mielessäni oli.

Oli lähestyttävä aihetta uudesta näkökulmasta. Keskusteltuani opettajamme Veiko Kespersaksin kanssa eri vaihtoehdoista, löytyi ratkaisu, joka tuntui omalta. Tuskailtuani ja kipuilltuani aikani tuon hylkäämäni vaihtoehdon parissa, tuntui, että nyt olin löytänyt idean, jonka halusin, ja ennen kaikkea, osasin toteuttaa. Päätötyönäni valmistui kuusi pientä, yhdessä tai erikseen toimivaa teosta. Pink Floydin lyriikka vaihtui, hieman vastahakoisesti tosin, oman poikani kirjoittamiin runoihin.

Toinen elementti, käsintehty paperi, joka alusta asti oli mukana suunnitelmissa, säilyi myös toteutuneissa töissä. Koko opiskeluaikani eräänlaisena punaisena lankana on ollut käsintehty paperi; foundationalkurssin kirjani kertoi sahan omistajasta, italikin kurssilla paneelini oli kooste paperin historiasta ja itse suunnittelemani kirjaimet päätyivät itse tehdyn paperikulhon reunukseen.

Käsintehty paperi on materiaalina viehättävää, se on samalla kertaa sekä herkkää että rouheaa. Itsessäni se on aina herättänyt käsittämättömän primitiivisen halun kosketella ja sivellä sitä. Kirjoitusaluslaksi käsintehty paperi ei kuitenkaan valikoitunut,

koska useiden eri välineillä tekemiäni kokeilujen jälkeen se osoittautui turhankin haastavaksi.



2. VÄHÄN RUNOISTA JA RUNOILIJASTA

Runojen lukeminen on kuulunut oleellisena osana elämäni jo nuoresta tytöstä lähtien. Muistan kirjoitelleeni niitä pieneen, valkoiseen muistikirjaani sirolla, sievällä käsialalla. Kirjoitus oli sen aikaista kaunokirjoitusta tai, aika useinkin, kirjaimilla leikittelyä. Iän karttuessa runojen teemat ja mieltymykset ovat muuttuneet ja kirjakin on vaihtunut suuremmaksi. Vuosien varrella olen löytänyt paljon sekä ulkomaisia että kotimaisia runoilijoita, jotka ovat puhutelleet minua syvällisellä viisaudellaan tai nasevalla huumorillaan.

Oma runojen kirjoittaminen on jäänyt kuitenkin vain valmiiden tuotosten kopioimiseen. Löydettyäni kalligrafian maailman, nuo tekstit ovat saaneet arvoisensa ilmaisumuodon ja koen erittäin palkitsevaksi sen, että voi käyttää luovuuttani ja taitojani näiden kirjoitusten esilletuomiseen kauniisti.

Liekö äidin runoharrastuksen ansiota, että vanhin poikani Ville aloitti runojen kirjoittamisen murrosiän kynnyksellä. Niin tai näin, aluksi runot jäivät pöytälaatikkoon ja kului vuosia, ennen kuin sain tästä harrastuksesta tietääkään. Nuo ensimmäiset runot ovat viattoman lapsellisia vailla huolen häivää.

Lukion ensimmäisen vuoden aikana Villen runot muuttuivat vakavammiksi. Ensimmäisen pidemmän suhteen päättymisen jälkeen lapsellisuudesta ei ollut jälkeäkään. Tekstit muuttuivat pohdiskelevimmiksi, vihaisiksi, toivottomiksi, elämän raadollisuutta ruotiviksi monimutkaisiksi säkeiksi.

Tuohon aikaan Ville osallistui Nuori runo-kilpailuun sijoittuen kärkikymmenikköön ja Pablo Nerudan 100-vuotisjuhlakilpailuun ollen kolmen parhaan joukossa.

Jätettyään lukion kesken Ville lähti Limingan Taidekouluun. Villi vuosi nuorien ja kokeilunhaluisten taiteilijanalkujen kanssa jätti jälkensä myös runojen sisältöihin ja aihepiireihin. Joskus punastellen äitikin runoja luki.

Limingasta löytyi tuleva vaimo Anna, ja elämä tasaantui iän karttuessa. Keskenjäänyt lukio sai päätöksensä Kuopiossa ja arkeologian opinnot Oulun Yliopistossa alkoivat. Ville on nyt kahden lapsen isä ja kirjoittelee vähän toisenlaisia tekstejä väitöskirjaansa arkeologiasta.



Ville Hakamäki (s.1984)

Pyrkimyksenäni oli valita töihini tunnelmaltaan samankaltaisia runoja, jotka toimisivat kuitenkin myös yksinään. Materiaalia oli runsaasti, mutta mielestäni onnistuin aikaansaamaan kattavan ja yhtenäisen kokonaisuuden. Työhön valitsemani runot ovat muutaman vuoden takaa, osa kauempaa, osa lähempää. Niissä kaikissa on mielestäni luettavissa epävarmuutta ja riittämättömyyden tunnetta, nuoren miehen kipuilua aikuisuuden kynnyksellä, joskin myös toivoa ja odotusta tulevasta.

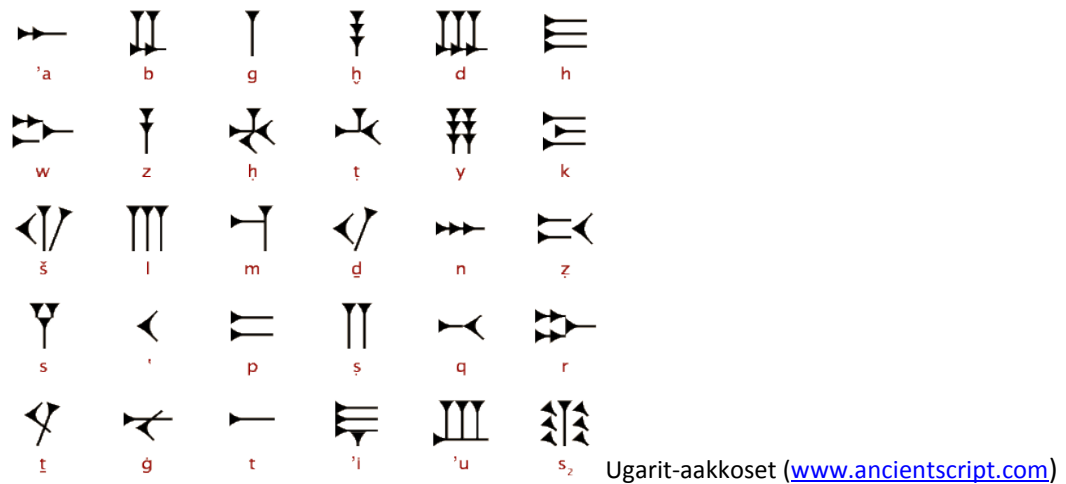
3. KIRJOITUSTAIDON KEHITYSVAIHEITA

3.1. Esikirjoitusjärjestelmät

Kirjoitustaito on yksi merkittävimmistä keksinnöistä ihmiskunnan historiassa. Varsinaisia kirjoitusjärjestelmiä edelsivät ns. esikirjoitusjärjestelmät, jotka koostuivat idiogrammeista ja muistimerkeistä. Nämä toimivat lähinnä muistamisen apuvälineinä, jolloin merkkejä katsomalla voitiin muistiin palauttaa niihin liittyviä tarinoita, heimon historiaa ja yliluonnollisen maailman rakennetta.

Merkit olivat selkeitä ja yksinkertaisia, ja vähitellen ne muuttuivat kuvallisista muodoista abstrakteimmiksi ja yksinkertaisemmiksi.

Ensimmäinen aakkoskirjoitus, ugarit, kehittyi noin 2000-1500 eaa nuolenpääkirjoituksen pohjalta.



Suurin osa nykyisistä kirjoitusjärjestelmistä on todennäköisesti syntynyt näistä varhaisista kirjoitusjärjestelmistä.

Pysyvä asutus alkoi kehittyä, kun metsästys- ja paimentolaiskulttuuri väistyivät maanviljelyn ja karjankasvatuksen tieltä. Suurten jokien laaksot. Eufrat ja Tigris Mesopotamiassa, Indus-virta Intiassa, Kiinan suuret joet ja Niili Egyptissä ovat ihmiskunnan vanhimpien kulttuurien synnyinsijoja. (www.wikipedia.fi)

Maanviljely ja karjankasvatus eivät kuitenkaan työllistäneet yhteisön kaikkia jäseniä, joten osa ihmisistä vapautui muihin tehtäviin. Syntyi virkamiesten, pappien ja taiteilijoiden yhteiskuntaluokat.

Kirjoitustaito saapui Välimeren alueelle foinikialaisten mukana. Foinikialaiset oli merkittävä kaupankävijä- ja merenkulkijakansa, jolla oli siirtokuntia laajalla alueella. (www.wikipedia.fi)

Foinikialaiset aakkoset ovat tärkeä linkki kirjoituksen historiassa, koska monet nykypäivän kirjoitusjärjestelmät voidaan jäljittää niiden kautta. Kreikkalaiset ottivat käyttöön foinikialaiset aakkoset lisäten aakkosiin myös vokaalit.

3.2. Kreikkalaiset aakkoset

Kreikkalainen aakkosto syntyi noin 800 eaa. Kreikkalaiset omaksuivat foinikialaisten kirjoituksesta konsonanttimerkit ja lisäsivät itse vokaalimerkit. Täten syntyi aakkosto, jossa kaikille äänneille on omat merkinsä.

Toinen merkittävä parannus oli kirjainten geometrinen muotojen täsmentäminen. Kuvallinen lähtökohta hävisi kokonaan ja kirjaimesta tuli selkeästi äänteen tunnusmerkki. (Eriksson, 1974, 28)

Muistomerkeissä ja rakennuksissa kreikkalaista monumentaalikirjoitusta hakattiin meisselillä kiveen. Rinnakkain meisselikirjoituksen kanssa oli käytössä kirja- ja asiakirjakirjoitus, jota kirjoitettiin ruokokynällä papyrukselle. Arkikirjoitusta kirjoitettiin kirjoituspuikolla sahatuille puutauluille. Tämä kirjoitus oli vähemmän harkittua ja kirjaimiin alkoi ilmestyä ylä- ja alapidennyksiä. Vähitellen näistä kirjaimista muotoutuivat kreikkalaiset pienaakkoset. (emt.29)



Ionic Greek inscription in
boustrophedon, Sigeion stela

(www.ancientscript.com)

3.3 Roomalaiset aakkoset

Noin 6. vuosisadalla roomalaiset ottivat esikuvakseen kreikkalaiset aakkoset. Koska aakkoset eivät sellaisenaan sopineet kaikkiin latinankielen ilmauksiin, roomalaiset alkoivat muokata kreikkalaisia aakkosia omia tarpeitaan vastaaviksi. Osa aakkosista otettiin käyttöön sellaisenaan, mutta niille annettiin uusi äännearvo, joitakin merkkejä jätettiin pois (esim. *pii*), ja uusia merkkejä muotoiltiin kreikkalaisten aakkosten hengessä. Aakkosten muotoilu tapahtui vaiheittain vähän kerrallaan ja lopulliseen muotoonsa aakkosto valmistui kolmannen vuosisadan puolivälissä eaa. Aakkosto käsitti 21 kirjainta ja siitä puuttuivat kirjaimet U, Y, J ja Z. (Eriksson, 1974, 32)

Roomalaiset aakkoset ovat geometrisilta suhteiltaan tasapainossa ja ne ovat selkeitä ja virtaviivaisia. Capitalis monumentalis –kirjaimia hakattiin taltalla ja vasaralla rakennusten seiniin. Kirjainviivojen päät viimeisteltiin serifeillä.

Ohuiden ja paksujen viivojen vaihtelu selittynee sillä, että kirjaimet maalattiin seinään ennen kaiverrusta.

Amerikkalainen katolinen pappi Edward Catich, joka oli koulutukseltaan kylttimaalari Chicagossa, aloitti pappisopinnot Roomassa vuonna 1930 ja tutki samalla roomalaisia aakkosia. Hän tuli johtopäätökseen, että kirjaimet oli kirjoitettu kylttimaalarin siveltimellä. (Clayton, 2013, 22)

Roomalaista kirjoitusta käytettiin myös esim. valtion virastoissa, kaupankäynnissä ja kulttuurin eri aloilla. Tuolloin kirjaimet kirjoitettiin ruokokynällä papyrukselle tai pergamentille. Kirjaimia tehtiin myös metallipuikoilla vahatauluille ja 600-luvulta alkaen käyttöön otettiin myös sulkakynä. (Airas, Heiskanen, Uusitalo, 1996, 10)

Roomalaiset pienaakkoset ovat todennäköisesti syntyneet tarpeesta kirjoittaa nopeasti. Styluksella vahataululle kirjoitettaessa rivien välit alkoivat sekoittua, koska kirjaimiin lisättiin ylä- ja alapidennyksiä. Kirjaimia alettiin sitoa yhteen ja kirjainmuoto muuttui kaltevammaksi ja hieman eteenpäin kallistuvaksi. Eniten kirjaimiston ilmeeseen ovat kuitenkin vaikuttaneet ruokokynän käyttö kirjoitusvälineenä ja papyrus. (emt. 10)



(www.google.fi)

3.4 Seuraava vaihe

3.4.1. Unsiaali

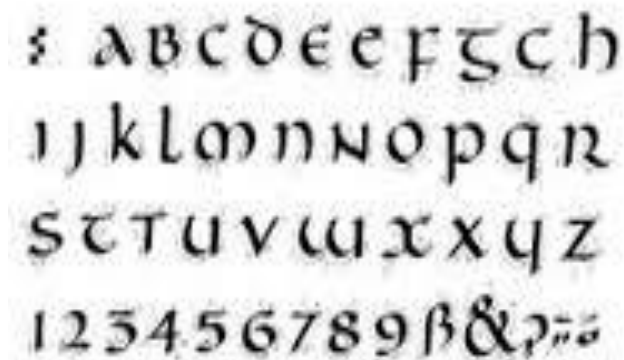
Unsiaalikirjoitus, scriptura uncialis, sai nimensä roomalaisten raha-, paino- ja mittayksiköistä, unciasta. Kirjoitus, joka on monumenttaalikirjoitusta, kehittyi roomalaisista aakkosista toisen ja kolmannen vuosisadan aikana.

Kirjoituksen syntyyn vaikuttivat sekä uudet paremmat kirjoitusvälineet että uudet tyyliuuntaukset, jotka Kreikassa heräsivät. Kreikkalaista kirjallisuutta kirjoitettiin tuohon aikaan pyöreämmällä kirjoituksella ja kirjallisuuden levitessä Roomaan, sen vaikutukset näkyivät myös unsiaalissa.

Papyruksen tilalla kirjoittamisessa alettiin käyttää pergamenttia, joka oli sileämpintä ja mahdollisesti nopeamman ja helpomman kirjoittamisen. Myös apuviivat voitiin jättää paikoilleen. Kallista pergamenttia voitiin käyttää molemmin puolin ja sitä voitiin käyttää uudelleen kaapimalla vanha teksti pois (*palimpsesti*). Pergamenttisivut voitiin myös sitoa kirjan muotoon (*codex*), toisin kuin papyrus, joka käärittiin rullalle. Pergamenttikirja koottiin puukansilla ja se oli huomattavasti helpokäyttöisempi ja kestävämpi kuin papyrusrulla.

Toinen ratkaiseva parannus, joka edesauttoi unsiaalikirjoituksen kehittymistä, oli sulkakynän käyttöönotto. Aikaisemmin kirjoitukseen oli käytetty ruokokynää, joka oli joustamaton ja hauras. Sulkakynä oli huomattavasti joustavampi ja kestävämpi ja sitä oli helppo teroittaa. Se mahdollisti myös nopeamman kirjoitusvauhdin. (Eriksson, 1974, 41-42)





Windowsin valokuvakokoelma

3.4.2 Puoliunsaali

Puoliunsaali kehittyi 400-luvulla rinnakkaismuodoksi unsaalille. Tuolloin mahtava Rooman valtakunta oli hajoamassa. Kristinusko julistettiin luvalliseksi vuonna 313 keisari Konstantinuksen hallintokaudella. Kristillinen kirkko nousi mahtiasemaan ja kristillinen kirjallisuus lisääntyi ja levisi kaikkialle silloisen valtakunnan alueelle ja laajemmallekin.

Puoliunsaali on yksi kauneimmista kirjoitusjärjestelmistä. Unsaalista se eroaa siinä, että kirjaimissa alkaa esiintyä ylä- ja alapidennyksiä, josta syystä puoliunsaali on rytmikästä ja eloisaa.. Myös minuskelimuotoja alkaa ilmestyä kirjoitukseen. Ainoastaan O-, C- ja N-kirjain säilyvät majuskeleina. (Eriksson, 1974, 44)

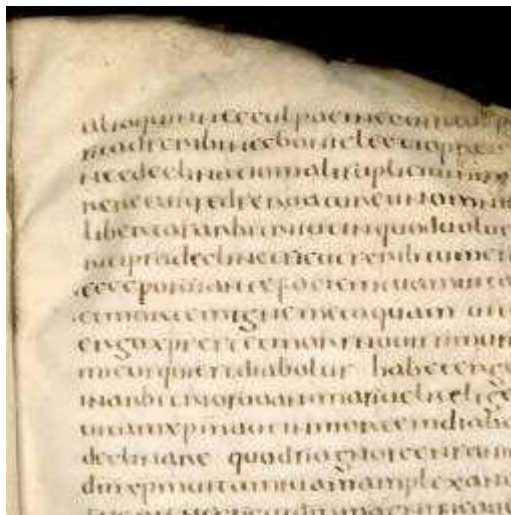
Puoliunsaali on rytmikästä, sujuvasti etenevää kirjoitusta, jota on helppo kirjoittaa. Se on saanut vaikutteita myös sen ajan arkikirjoituksesta, roomalaisesta kurrenttikirjoituksesta. Koska puoliunsaali on helppoa kirjoittaa, se vaikutti myös kirjoitusnopeuteen, jota vaadittiin runsaan uskonnollisen kirjallisuuden ja kirkon hallinnollisen kirjeenvaihdon kirjoittamiseen.

Rooman valtakunta luhistui lopullisesti 400-luvulla, ja imperiumi hajosi pienemmiksi valtioiksi. Latina säilytti asemansa kulttuurin, kirkon ja diplomaattien kielenä, mutta valloittajakansat omaksuivat roomalaiset kirjoitusmuodot käyttöönsä.

Levottomat ajat, jotka seurasivat Rooman luhistumisen jälkeen johtivat siihen, että luku- ja kirjoitustaito jäi oppineiden erityistaidoksi ja kirjojen kirjoitus siirtyi luostareihin, jotka tarjosivat sotaisina aikoina lähes ainoan suojan korkeamman kirjallisen tuotannon kirjoittamiseen. (Eriksson, 1974, 44)

Vaikka tuota aikaa pidetään luku- ja kirjoitustaidon kannalta taantumisen aikana, huomattava määrä käsikirjoituksia on kuitenkin säilynyt. Yhtenä syynä pidetään pergamentille kirjoitettuja kirjoja. Voidaankin sanoa, että nidottu kirja on yksi merkityksellisimmistä keksinnöistä ihmiskunnan historiassa. (Clayton, 2013, 38)

Jatkuvat levottomuudet ja taistelut kansojen välillä johtivat siihen, että kanssakäyminen jäi vähäiseksi. Tästä syystä roomalaisilta peritty kirjoitusmuoto alkoi muuttua kunkin kansan omaa muototajua vastaavaksi ja kansalliset piirteet korostuivat kirjoituksissa. Näitä toisistaan huomattavastikin poikkeavia kirjoitusmuotoja kutsutaan kansallisiksi kirjoituksiksi. (Eriksson, 1974, 44)



www.lancaster.ac.uk

3.4.3 Insulaarimajuskelit

Insulaarikirjoitus kuuluu iiriläis-anglosaksisiin kirjoituksiin, joka muodostaa

merkittävimmän kansallisten kirjoitusten ryhmän. Syrjäinen saarivaltakunta säästy

suurilta mullistuksilta sijaintinsa vuoksi ja saarella sijainneet lukuisat luostarit olivat rauhallisia paikkoja, joissa länsimainen kirjallisuus saattoi kukoistaa.

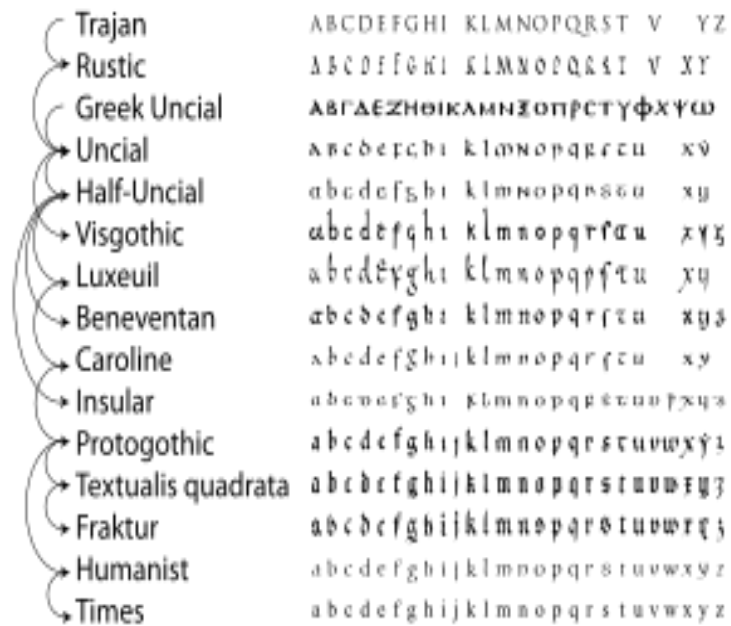
Insulaari, jota kutsutaan myös nimillä irish, scriptura scottica, scriptura saxonica ja hiberno saxon, juontaa nimensä latinankielisestä sanasta insula, joka tarkoittaa saarta.

Kirjoitus kehittyi roomalaisen puoliunsialin pohjalta noin 600-luvulla. Se kukoistuskauti sijoittui vuosille 600 - 850, mutta oli käytössä vielä 1800-luvulla. Insulaarikirjoitusta käytettiin latinankielisissä, uskonnollisissa kirjoissa, mutta myös arkipäiväisemmissä teksteissä.

Insulaaria kirjoitetaan vaakasuoralla terällä ja kirjainten kaunis rytmikkyys muodostuu kirjainten kaarista ja suorista viivoista. Yläpidennykset levenevät kolmion muotoisiksi ja korostavat näin kirjoituksen rytmiä. Isoja alkukirjaimia seuraavat asteittain pienenevät kirjaimet, kunnes normaalikoko on saavutettu. Tämä diminuendoksi kutsuttu ilmiö on tyypillinen insulaarikirjoitukselle.



Book of Durrow



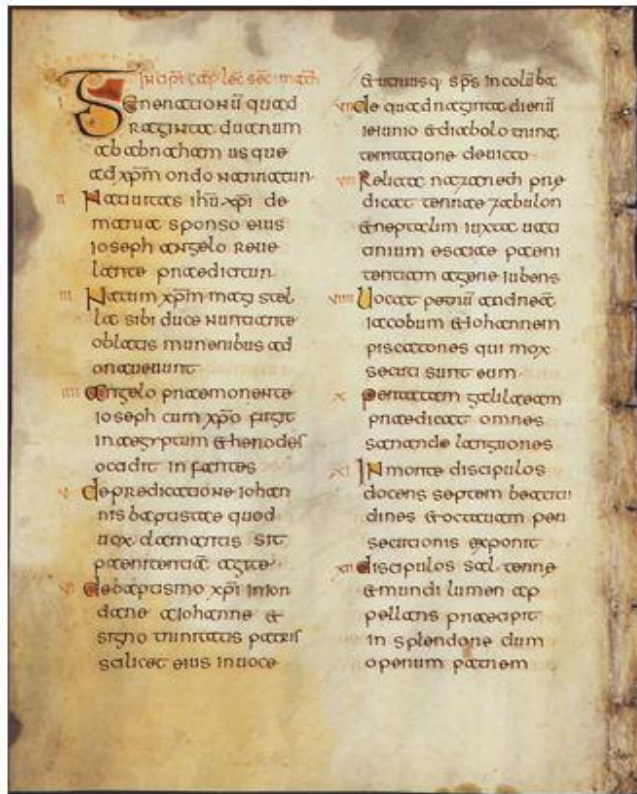
Kirjoitusjärjestelmien suhteita (Windowsin valokuvakokoelma)

3.4.4 Oma variaatio

Historiallisen kurssin alussa valitsimme kirjoitustyylin, josta tekisimme kattavan analyysin. Itselläni oli kaksi vaihtoehtoa, bastarda tai insulaarimajuskelit. Valinta oli lopulta helppo, koska opettajamme oli tuonut Pietarin Kansallismuseosta cd:n, joka käsitteli Insular Gospels –nimistä käsikirjoitusta.

Insular Gospels, jota kutsutaan myös nimellä Codex Fossatensis, on kirjoitettu Englannissa 700-luvulla. Kirja sisältää neljä evankeliumia, Matteuksen, Markuksen, Luukkaan ja Johanneksen. Teos on tunnettu etenkin kuvituksestaan, joka on saanut vaikutteita irlantilaisesta kirjataiteesta.

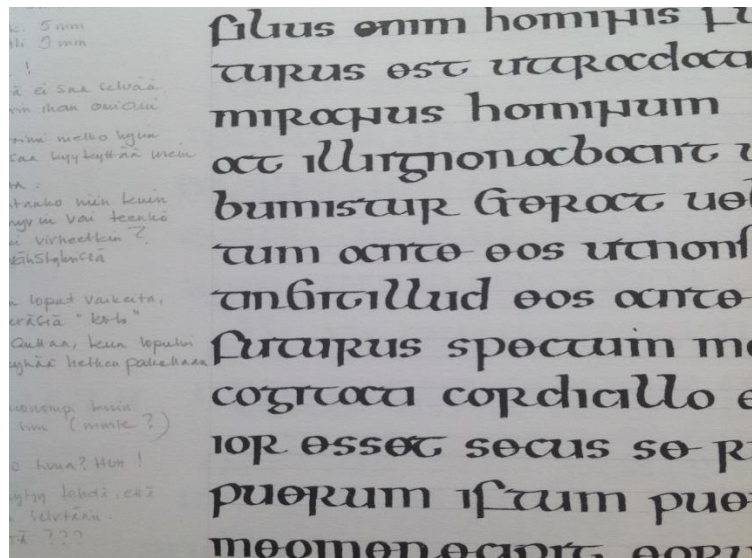
Kirjoitus on suurta puoliunsiäalia, jossa on maantieteellisiä vaikutteita. Koska kirjoituksessa on ylä- ja alapäätteitä ja minuskelikirjaimia, on ehkä tarkoituksenmukaisinta puhua insulaari-puoliunsiäalista. Kirjoitukselle ovat tyypillisiä lyhyet ylä- ja alapäätteet, pyöreät kirjainmuodot, pystysuoruus ja kolmiomaiset seriffit. Joissakin kirjaimissa on useampia kirjoitusmuotoja. (www.helsinki.fi)



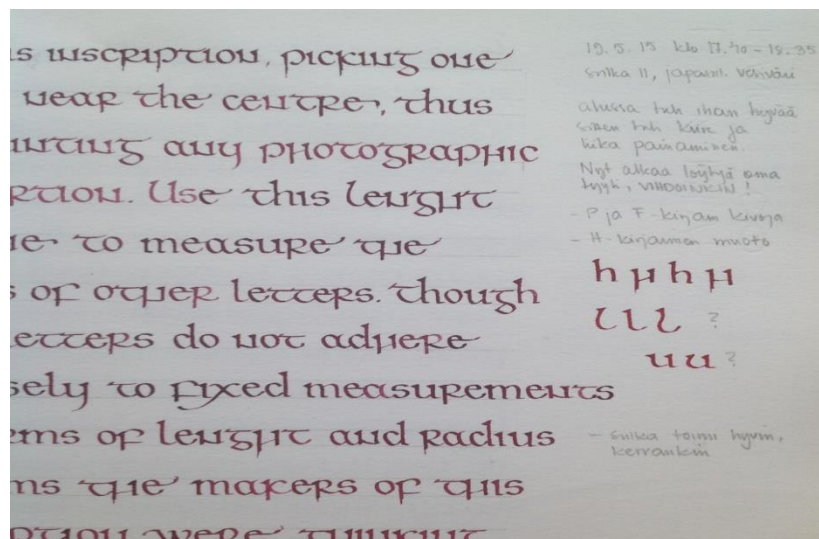
(www.helsinki.fi)

Insular Gospels on museon tunnetuin käsikirjoitus. Sitä on tutkittu 1700-luvulta lähtien, ja tutkimus jatkuu edelleen. Vielä on selvittämättä muun muassa se, montako kirjoittajaa työssä on ollut, ja miten koko teos on tuotettu kirjamuotoon.

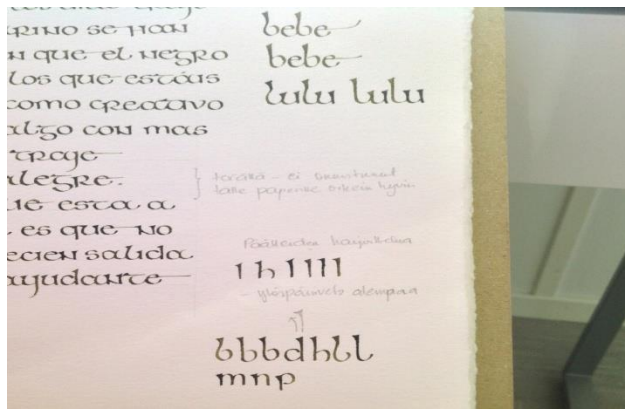
Lähtiessäni miettimään omaa variaatiotani insulaareista, taustalla oli jo pitkä ja joskus lamaannuttavakin kokeilu ja harjoittelu historian kurssin sadan päivän päiväkirjan sivuilla. Aluksi pyrin pitäytymään alkuperäisissä kirjainmuodoissa ja tyyliässä, mutta vähitellen kirjaimista alkoi muodostua itseäni miellyttävät, ja mikä tärkeintä, niitä oli mukava kirjoittaa.



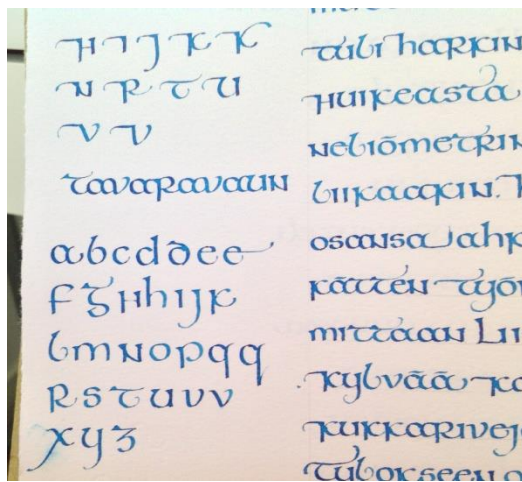
Yllä oleva kuva on ensimmäisiltä sivuiltani (14.4.2015) sadan päivän päiväkirjasta. Kirjaimia on pyritty kopiaimaan mallin mukaan ja ne ovat vielä hyvin haparoivia. Muistiinpanoistani käy ilmi, että olen pohtinut paljon muun muassa päätteiden muotoa, kirjainten pyöreyttä, eräiden kirjainten muotoja (b, l, u, s), ja terän kulmaa. Lievä toivottomuuden tunne ja tuskailu kirjoittamisessa käy ilmi myös muistiinpanoistani. Vähitellen, useampien sivujen jälkeen, kirjoitus alkaa löytää muotonsa ja käteeni sopivan koon ja tyylin.



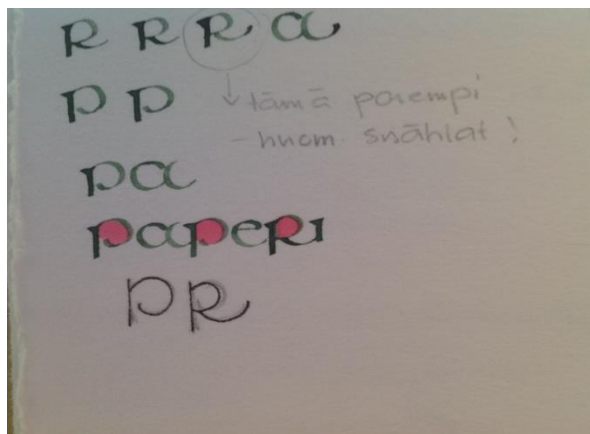
Seuraavassa esimerkissä, joka on kirjoitettu 19.5.2015, kirjoitus on alkanut jo muuttua sujuvammaksi, ja reunahuomiotkin ovat huomattavasti positiivisempia. Pitkin matkaa jouduin kuitenkin pohtimaan kirjainten muotoa ja tyyliä.



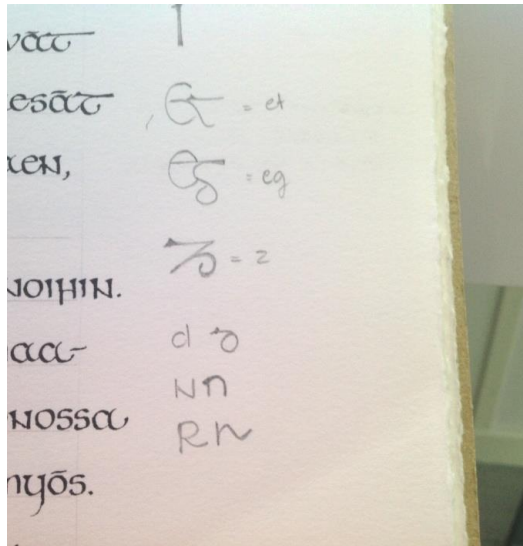
Kaareva vai suora?



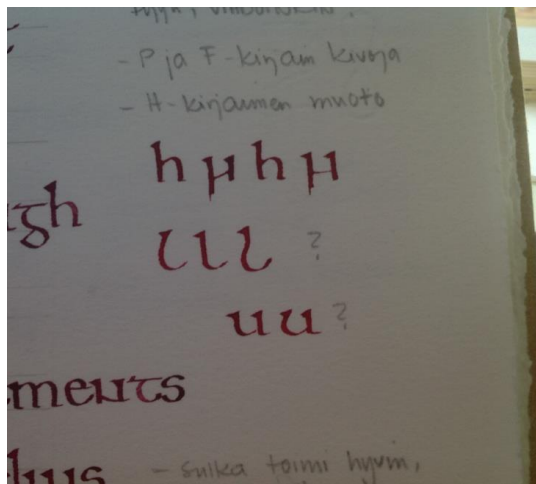
Kirjainharjoituksia



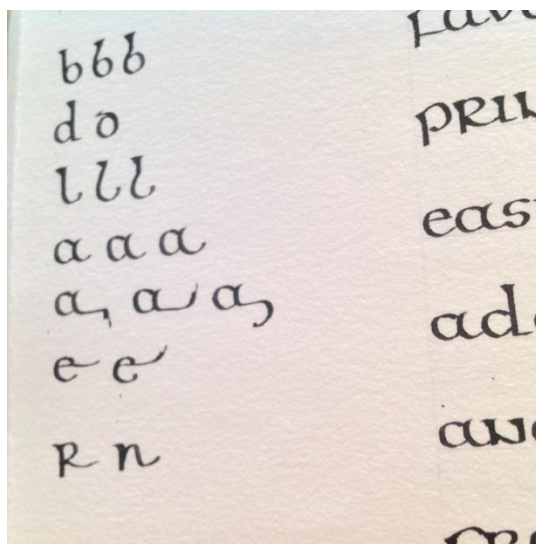
P- ja R-kirjaimen harjoittelua



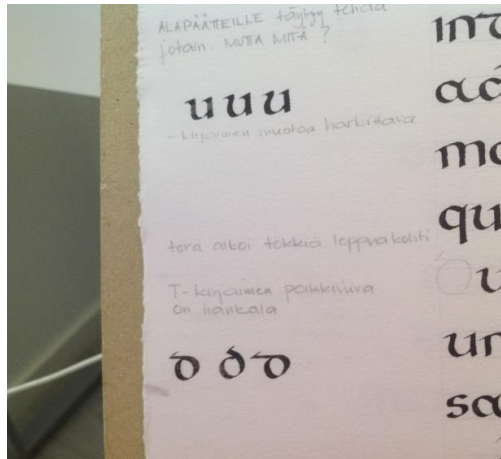
ET-merkki



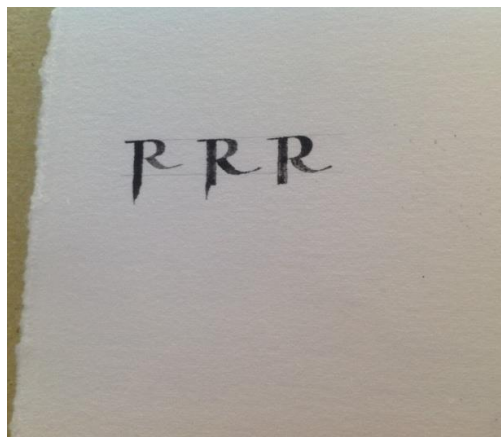
Kysymyksiä ratkaistavana



L- ja B-kirjaimen kaaret askarruttivat usein.

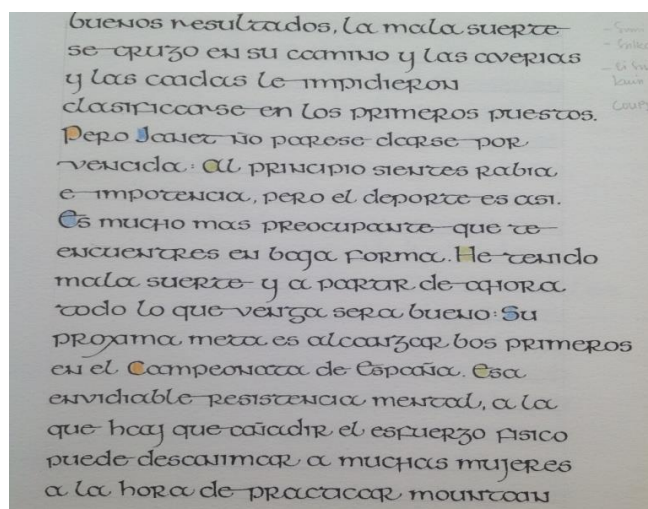


U- ja D- kirjain tuottivat päänvaivaa



Erlaisia R-kirjaimen vaihtoehtoja

Monien vaiheiden ja kokeilujen jälkeen lopputulos alkoi miellyttää silmää ja saattoin olla jopa hieman tyytyväinen näihin viimeisiin kirjani sivuihin, joista viimeinen kuva. Sivu on kirjoitettu 20.6.



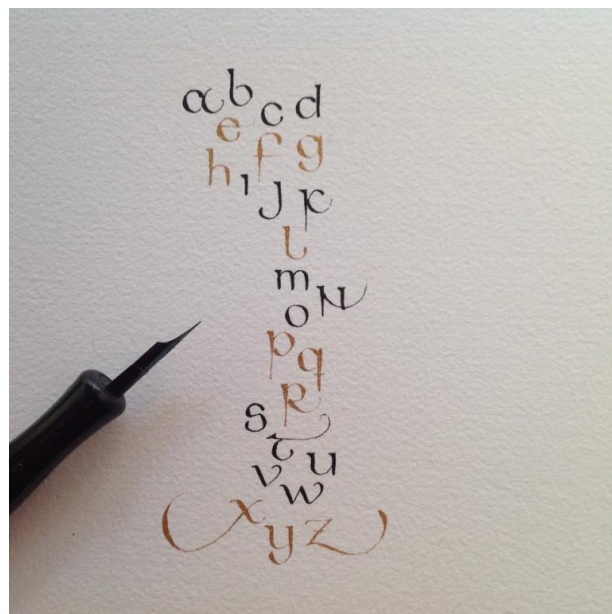
Lopputyötäni ajatellen tämäkään kirjoitustyyli ei kuitenkaan tällaisenaan sopinut siihen ja jouduin vielä uudelleen kehittämään kirjaimista versiot, jotka olisivat modernimmat ja sopisivat muutenkin lopputyöni henkeen ja tyyliin paremmin.

Kokeilujeni perusteella olin päättänyt valita paperiksi Fabriano Artistico -paperin, joka on käsintehtyn ja koneella valmistetun paperin välimuoto. Paperi on sekä pinta- että massaliimattua 100 % lumppupaperia.

Paperin pinnan karheus asetti vaatimuksia valittavalle kirjoitusvälineelle. Testasin erilaisia tasateriä, sulkakynää, jopa Parallel pen -kyniä. Parhaaseen lopputulokseen mielestäni pääsin hiusterällä, joka mahdollisti hienojenkin viivojen piirtämisen.

Lopputuloksena kokeilujen jälkeen syntyi aakkosto, jossa on vaikutteita insulaarista, mutta joka on kirjainten yksinkertaistamisella ja hiusterällä tuotu nykyaikaan. Kirjaimissa on edelleen pyöreä muoto, mutta b- ja l-kirjaimen "selkä" on suoristettu. D-kirjaimeksi valikoitui meille tutumpi versio. Insulaariin viittaavat myös muutamat isot kirjaimet (K, N, R, T), jotka ovat korkeudeltaan X-korkeuden kokoisia. Kolmiomaiset päätteet on säilytetty kirjaimissa. Kirjaimet antavat mahdollisuuden leikitellä hiusviivoilla, kuten kuvassa muutamissa kirjaimissa on tehty.

Olen tyytyväinen kirjaimiini, ja ne ovat olleet jo useasti käytössä muissakin töissäni.



Oma insulaarivariaatio

Isojen kirjainten käyttö tekstissä oli aluksi vähäistä. Niitä alettiin kuitenkin käyttää yhä enenevässä määrin Italiassa myöhäisemmällä antiikinajalla. Latinankielinen sana initial tarkoittaa alussa olemista ja. Ison alkukirjaimen käyttöönotto oli radikaali kehityssuunta kirjoituksessa.

Isot, runsaasti koristellut kirjaimet ovat tyypillisiä insulaarikirjoituksella kirjoitetuissa käsikirjoituksissa. Alkukirjain oli yleensä huomattavasti suurempi kuin muu teksti. Koristelu oli abstraktia ja geometrista, myös eläinhahmoja käytettiin runsaasti. Vähitellen alkukirjaimet pyrkivät suurentumaan ja syrjäyttivät sivulta tekstin lähes kokonaan.

Omaan työhöni en näitä koristeltuja isoja kirjaimia halunnut, vaikka siitä opettajani kanssa keskustelimmekin. Mielestäni työni ovat tavallaan melko yksinkertaisia ja pelkistettyjä, ja koristeltu iso kirjain olisi rikkonut harmonian.



4. PAPERINVALMISTUS

4.1 Yleisesti paperista

"Tervehditty olkoon hän, joka keksi paperin, minne hänet lieneekin haudattu. Tervehditty olkoon hän. Hän on tehnyt kirjallisuutemme hyväksi enemmän kuin kaikki

hallitsijat maan päällä.” Johann Gottfried von Herder 1744-1803 (Hakanen, Häkli, Manninen, Niinikoski, 2010, 31)

Innostukseni ja kiinnostukseni itse tehtyyn paperiin heräsi vuosia sitten ollessani ensimmäisiä vuosiani luokanopettajana. Kuvaamataidontunneille tarvittiin usein uusia ideoita ja erilaisia työmenetelmiä. Askartelulehden ohjeilla valmistimme yhdessä oppilaiden kanssa mitä kauneimpia yksivärisiä ja koristeltuja papereita, joita käytettiin sitten muissa kuvaamataidontöissä.

Itsekin jäin koukuun paperintekoon ja ensimmäinen suuri projektini käsintehtyä paperista olivat äitini 60-vuotiskutsut ja koulumme 100-vuotisjuhlakutsut, joita tein lähes 100 kappaletta. Tuosta ensikosketuksesta käsintehtyyn paperiin syttyi elämänikäinen rakkaus.

Nykypäivänä paperista on tullut kertakäyttötuote, jota työntyy postilaatikosta erilaisten mainosten, esitteiden, lehtien ja kuvastojen muodossa. Emme enää kiinnitä huomiota paperiin. Asiaan vihkiytynyt voi toki katsoa näitäkin papereita uusiokäyttöä silmälläpitäen, mutta käsintehty paperi aikaansaa aivan toisenlaisia tunteita. Se herättää halun kosketella, haistella, sivellä sitä.

Aluksi paperia käytettiin kirjoitusvälineenä. Se oli halvempaa kuin pergamentti ja helpompaa arkistoida. Ensimmäisenä paperia käytettiin 1100-luvulla Italiassa, jossa notaarit rekisteröivät ja arkistivat oikeudelliset asiakirjat ja sopimukset. 1400-luvulla alettiin kopioida käsin kirjoja ja suurin osa meidän päiviimme säilyneistä kirjoista on juuri tuolta ajalta. Kirjapainotaidon keksimisen myötä paperinkulutus kasvoi räjähdysmäisesti. (Hakanen, Häkli, Manninen, Niinikoski, 2010, 33)

Pula-aikana Suomessa valmistettiin paperista mm. kenkiä, laukkuja, puotinaruja jopa vauvojen nuttuja. Askartelumateriaalina kierrätetyt WC-paperirullat ja kananmunakennot ovat tulleet meille kaikille tutuiksi, lähes kyllästymiseen asti, ainakin kouluaikoina.

Hyvän lämmöneristävyyden ja hengittävyiden vuoksi paperia ja pahvia on käytetty myös rakennusten tiivisteinä.

1970-luvulta lähtien sanomalehtipaperista on tehty puukuituvillaa eli selluvillaa, jota nykyrakentamisessa käytetään lämmöneristeenä.

Sanomalehdistä ja kirjepaperista saatiin sisäseiniin lisäksi hyvä maalaus pohja. 1700-luvulla Englannissa alettiin valmistaa paperille painettuja tapetteja.

Tiedonvälitys nousi paperin keksimisen myötä aivan uudelle tasolle. Ensimmäiset lentolehtiset levisivät maihin, joissa kirjapainotaitoa ei vielä tunnettu. Lentolehtisten välityksellä on saatu tietoa Amerikan löytymisestä, niillä on levitetty uskonpuhdistusta, niiden avulla on tehty poliittista propagandaa.

Vanhin yhtäjaksoisesti ilmestynyt lehti, Post- och Inrikes Tidning, perustettiin 1645 Ruotsissa 1800-luvun ensipuoliskolla painettujen julkaisujen määrä lisääntyi kaikkialla. Finlands Allmänna Tidning ilmestyi vuonna 1820 ja se on vanhin yhtäjaksoisesti ilmestynyt sanomalehti. Vähitellen sanomalehtien rinnalle alkoi ilmestyä myös populaarisia sensaatiolehtiä. (Hakanen, Häkli, Manninen, Niinikoski, 2010, 33- 43) Painetun lehden kuolemaa on ennustettu jo kauan, mutta ainakin itse haluan lukea vielä aamukahvini kera sanomalehteä.

Paperi mahdollisti myös yksityishenkilöiden välisen kirjeenvaihdon ja postimerkki keksittiin helpottamaan postinkannosta perittävän maksun saamista. Maailman ensimmäinen seteliraha laskettiin liikkeelle vuonna 1662 Tukholmassa ja valokuvien kehittäminen paperille alkoi vuonna 1840. Vaikka tekniikka on kehittynyt ja elektroniset välineet ovat tulleet perinteisten menetelmien rinnalle, ne eivät kuitenkaan kokonaan ole pystyneet korvaamaan perinteisiä keinoja. Toimistot eivät ole paperittomia, kirjoja luetaan, perinteinen kirje kulkee edelleen ja kukkarossa voi joskus olla jokunen seteli.

Käsintehty paperi tarjoaa lukemattomia mahdollisuuksia. Sitä voidaan käyttää perinteisesti kirjoitus- ja maalaus pohjana, mutta tänä päivänä paperi itsessään voi olla taideteos. Paperitaide tehdään paperista, ei paperille.

Papier maché eli paperimassatekniikka levisi Silkkitietä myöten länteen. Tekniikassa hyödynnetään käytettyä paperia, josta valmistetaan erilaisia käyttö- ja koriste-esineitä. Paperista voidaan valmistaa kolmiulotteisia veistoksia käyttämällä erilaisia tekniikoita, kuten liimausta, lakkausta, ompelua jne. Myös korunvalmistajat ovat löytäneet tämän halvan ja ekologisen materiaalin.



Soile Iivonen, Tuliharja

4.2 Paperinvalmistuksen historiaa lyhyesti

Paperinvalmistuksen historia ulottuu 2000 vuoden taakse, joskin kiinalaiset osasivat tehdä paperia eräiden kasvien kuiduista jo ennen ajanlaskun alkua. Vuonna 105 jaa hovieuukki Ts'ai Lun antoi ilmoituksen keksimästään paperinvalmistusmenetelmästä, ja häntä pidetäänkin varsinaisen paperintekotaidon keksijänä. Lun paperi oli tehty mulperipuun kuoresta, joutohampusta ja kalaverkosta.

Paperinvalmistusmenetelmä oli tarkoin varjeltu salaisuus, mutta vuonna 610 buddhalaismunkki Dokyon onnistui viemään taidon Japaniin. Japanilainen ja korealainen paperi tunnetaan nimillä hanji, lokta ja washi. Nämä paperit ovat korkealaatuisia, ohuita, mutta silti tavattoman kestäviä. Papereista on tehty muun muassa munkkien ja sotilaiden vaatteita. Varhaisin paperista tehty vaateloitto on munkin kaapu 700 jaa.

Vuoden 750 paikkeilla paperinvalmistustaito kulkeutui kiinalaisten sotavankien mukana Arabiaan. Paperintekotaito kehittyi korkeatasoiseksi ja paperi syrjäytti nopeasti papyruksen.



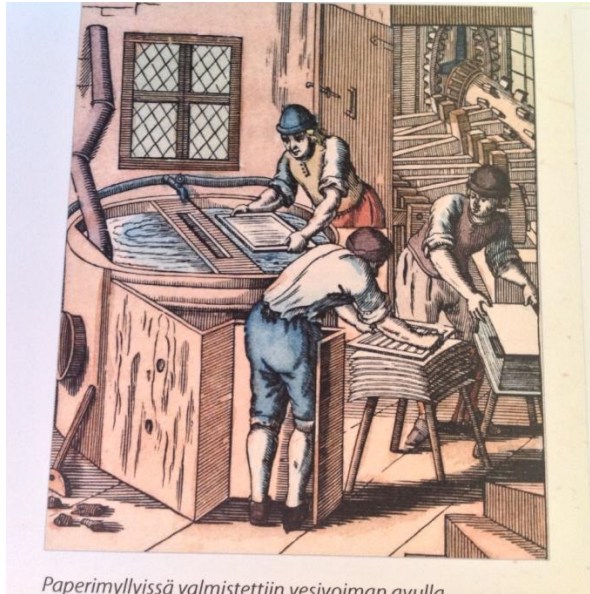
Pelkkää paperia –näyttely 13.2.2014

Rosenlew-museo, Pori

Eurooppaan paperinvalmistustaito tuli kahta reittiä: maurien mukana Espanjaan ja kauppiaiden matkassa Italiaan. Italiassa paperinvalmistustaito kehittyi huippuunsa ja Fabrianon kaupungissa toimii edelleen maailman vanhin paperitehdas, joka on perustettu 1282.

Paperintekotaito levisi nopeasti Euroopassa, Ranskaan ja Saksaan 1300-luvulla, Englantiin 1494, Ruotsiin 1565 ja Viroon 1664. Vuonna 1690 käynnistyi Amerikan ensimmäinen paperiruukki Pennsylvaniassa.

Turun Akatemian yhteyteen perustettiin 1640-luvulla kirjapaino. Paperin tarve kasvoi, mutta sen saatavuus oli vaikeaa ja se oli kallista. Ongelman ratkaisuksi Turun piispa Juhana Gezelius perusti 1667 pienen paperimyllyn Tomasbölen kylään lähelle Fiskarsia.



Kuva kirjasta "Pelkkää paperia" s. 15

Raaka-aineen saanti myllyyn oli kuitenkin vaikeaa, niinpä kirkossa annettiin kuulutuksia, joissa kansaa velvoitettiin tuomaan vanhoja vaatteita raaka-aineeksi. Tuohon aikaan kaikki kankaat käytettiin kuitenkin tarkoin loppuun asti. Vaatteet päätyivät lattiaräteiksi tai sytykkeiksi tulusten kanssa. Kansa suhtautui nihkeästi pappien, lukkareiden ja suntioiden lumppukeräyksiin. Vasta kun kirkko alkoi vaihdossa antaa neuloja, nappeja, peilejä ja muuta tarpeellista tavaraa, alettiin vähitellen saada raaka-ainetta riittävästi myllyyn paperin valmistusta varten. Noin puolen vuosisadan ajan Tomasbölen mylly oli ainut paperimylly Suomessa. Isoviha (1713 - 1721) pysäytti lähes kaiken kirjallisen toiminnan ja opetustyön vuosikymmeniksi ja Tomasbölen mylly lopetti toimintansa vuonna 1713.

Seuraava paperimylly perustettiin Järvenojalle vasta vuonna 1762. Työntekijät tulivat Ruotsista ja he toimivat oppisopimuskoulutuksella. Ensimmäinen Suomessa ilmestynyt sanomalehti, *Tidningar Utgifne af et Sällskap i Åbo*, lienee valmistettu Järvenojan myllyn paperille.

Suomeen syntyi nopeasti parisenkymmentä paperimyllyä, jotka valmistivat ns. käsipaperia perinteisin menetelmin.

Vuonna 1818 perustettiin Tervakoskelle vaatimaton käsipaperimylly, joka valmisti korkealaatuisia hienopapereita mm. setelipaperia. Tervakoski on edelleen toiminnassa, joskin omistajat ovat nykyään itävaltalaisia. (Hakanen, Häkli, Manninen, Niinikoski, 2010, 13-16)

Kirjapainotekniikan kehittyessä paperin laadulle alettiin esittää uusia vaatimuksia. Vähitellen käsipaperi syrjäytyi teollisesti valmistetun paperin tieltä.

4.3 Paperin valmistus kotikonstein

Vaikka puhutaan käsintehdystä paperista, suuria määriä ammattimaisesti valmistettaessa voidaan käyttää koneellista apua. Hollanteriksi sanottu laite on tärkein ja tarpeellinen, mikäli hienonnettavaa paperia on suuria määriä. Hollanterilla hienonnettavan paperin kuidut saadaan jauhettua halutunlaisiksi ja paperista saadaan erilaisia massoja erilaisiin käyttötarkoituksiin.

Toinen ammattilaisen tarvitsema laite on paperiprässi, jolla paperista puristetaan pois vesi. Prässejä on olemassa monenlaisia ja suuria määriä valmistettaessa tarkoituksellisin on lattialla seisova, laudoista tehty kehikko, johon puristus tuotetaan tunkin avulla.

Vesi-imuria tarvitaan, mikäli halutaan aikaansaada kestävä ja napakkaa paperia. Vesi-imurilla voidaan ylimääräinen vesi imeä viiran alapuolelta pois. (Hakanen, Häkli, Manninen, Niinikoski, 2010, 65-66)

Oma paperinvalmistukseni on pienimuotoista, vain muutamia kymmeniä arkkeja kerrallaan, ja olenkin hyvin tullut toimeen kotoa löytyvillä välineillä: sangolla, sauvasekoittimella ja isohkolla vadilla. Vain paperiviirat, kahta eri kokoa, olen joutunut ostamaan. Paperiprässinä toimivat kaksi puulevyä, joiden päälle ladotaan kiviä.

Toisin kuin voisi kuvitella, paperinvalmistus on suhteellisen siistiä, joten teko onnistuu hyvin esimerkiksi kylpyhuoneessa tai, niin kuin itselläni kodinhoitohuoneessa.

Valmistusvaiheet

Kotona tehdyn paperin valmistus alkaa paperin silppuamisesta. Käytetystä paperista riippuu, millaista paperia saadaan. Monistuspaperista tulee valkoista, sanomalehtipaperista tulee hieman harmahtavaa painomusteesta johtuen ja värillisistä papereista saadaan värillistä paperia. Paperimassaa voidaan myös värjätä esimerkiksi punamullalla, akryyliväreillä tai muilla vesiliukoisilla väriaineilla.

Paperia voidaan valmistaa myös kasveista. Tällöin kannattaa valita pitkäkuituisia kasveja, kuten pellava tai nokkonen. Tässä keskityn kuitenkin vain paperin valmistukseen uusiopaperista.



Silputtu monistuspaperi

Kun paperi on silputtu, sen annetaan liota vedessä paperista riippuen puolesta tunnista kahteen tuntiin. Liottamisen jälkeen liotusvesi kaadetaan pois ja massa huuhdellaan vedellä painomusteen poistamiseksi. Mikäli paperissa on paljon painomustetta tai kiiltävä pintakäsittely, kannattaa silppu keittää kidesoodassa ennen liottamista.

Tämän jälkeen massa pilkotaan pieneksi sauvasekoittimella.



Massa valmiina

Massa kaadetaan vatiin ja siihen lisätään vettä, niin että massasta tulee sopivan sakeaa. Massan ja veden määrällä ei ole suurta merkitystä, koska paperiarkin vahvuuteen voi vaikuttaa nostamisvaiheessa. Tässä vaiheessa massaan voi lisätä tehostemateriaaleja. Erilaiset kuivatut lehdet ja kukat, siemenet, langanpätkät ym. materiaalit elävöittävät paperin pintaa. Mikäli halutaan tuoksuvaa paperia, voidaan paperimassaan lisätä esim. kahvia, parfyymiä tai jotain muuta tuoksuainetta.

Tämän jälkeen voidaan aloittaa arkkien valmistaminen. Viira viedään massaon pystysuorassa asennossa ja se käännetään massan sisällä vaaka-asentoon. Käytössä on syytä olla riittävän suuri astia, että työskentely sujuisi kivuttomasti. Kun massaa on viiralla tasainen kerros, viira nostetaan vaakasuorana pois vedestä. Parhaaseen lopputulokseen pääsee työskentelemällä rauhallisesti ja harkitusti. Ylimääräinen vesi valutetaan viirasta kallistamalla sitä hieman.



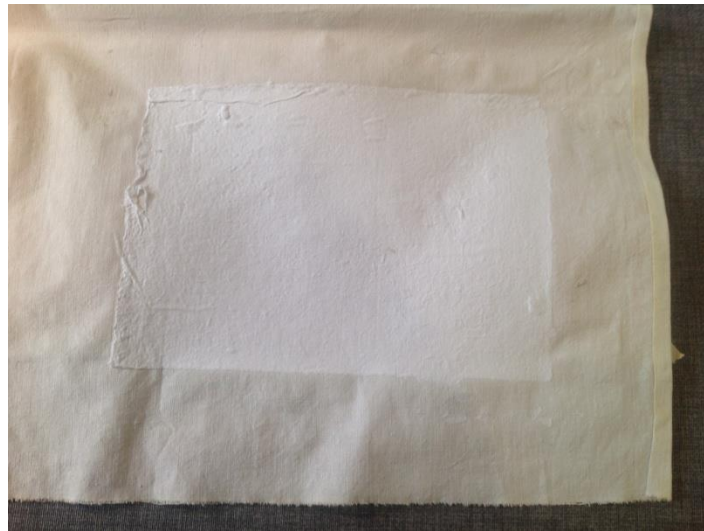
Massa valmiina viirassa

Tämän jälkeen viira kuivataan alapuolelta ja rajaaja otetaan pois. Viira kumotaan huopakankaan tms. päälle ja paperiarkki irrotetaan viirasta painelemalla verkkoa pesusienellä. Tässä vaiheessa on syytä tarkistaa, että arkki on irronnut viirasta. Tämän jälkeen voi märän arkin päälle laittaa toisen kankaan ja tehdä lisää arkkeja. Arkkit kannattaa kohdistaa edellisen päälle.



Arkki kumottuna kankaalle

Kun haluttu määrä arkkeja on valmistettu, nostetaan paperi-kangaspino prässiin, jossa se saa kuivua seuraavaan päivään. Pino otetaan prässistä, ja arkit nostetaan kuivumaan kankaiden päällä. Kun paperiarkki on täysin kuiva, se irrotetaan kankaasta vetämällä kankaan reunoista varovasti vastakkaisiin suuntiin.



Kuivunut arkki kiinni kankaassa

Tämän jälkeen kippuraiset arkit voidaan silittää kankaan läpi. Paperiarkeista saadaan kestävämpiä, kun niitä vahvistetaan liimalla. Pintaliimauksessa liima sivellään kuivan arkin pintaan, massaliimauksessa liima lisätään paperimassan sekaan ja uppoliimaus tehdään upottamalla arkki hetkeksi liima-aineeseen. Liima-aineena käytetään yleensä tärkkelysliimaa, joka on helppo valmistaa myös itse.

4.4. Käsintehtyn paperin käyttö lopputyössä

Kuten jo aikaisemmin mainitsin, kirjoittaminen käsintehtyille paperille oli haastavaa. Opettajalta saamani vinkki hiuslakan suihkuttamisesta paperille helpotti kirjoittamista, mutta en kuitenkaan ollut tyytyväinen lopputulokseen. Paperin pinta oli hiuslakkakäsittelyn jälkeenkin vielä melko haurasta ja terävä hiusterä raapi pinnasta nöyhtää kärkeensä. Oli siis mietittävä toista tapaa tuoda käsintehty paperi työhöni.

Bostonin matkalla oli ottanut valokuvia hotellimme seinillä olevista maalauksista. Niistä sain idean kuvitukselle, jonka pohjalta aloin suunnitella työni toteutusta. Näiden maalausten lisäksi mielessäni olivat Paul Klee, Joan Miro ja Jackson Pollock.

Paul Klee (1879-1940) oli sveitsiläinen taidemaalari. Hänen taiteessaan on vaikutteita fauvismista ja kubismista. Tyypillisiä piirteitä hänen taiteelleen ovat viivat, pisteet ja ilmeikkäät viivat. Klee oli taitava piirtäjä, jolle värien käyttö oli aluksi varovaista. Klee arvosti lasten tekemiä piirroksia, koska lapset osasivat tulkita ennakkoluulottomasti ympärillään näkyviä asioita. Paul Klee on sanonut ”A line is a dot that went for a walk.” En tiedä, kuinka tuttua kalligrafia Kleelle oli, mutta hänen töissään on mielestäni hyvinkin kalligrafisia piirteitä.

Joan Miro syntyi 1893 Kataloniassa. Hänen tuotantonsa oli sekoitus useista moderneista taidesuuntauksista. Barcelonan aikoinaan hän tutustui kansantaiteeseen ja kirkkoihin, joiden sisustukset vaikuttivat Miron myöhäiskauden tuotantoon. Ajan myötä hänen työnsä muuttuivat yhä abstrakteimmiksi. Erilaiset merkit, kuten horisonttiviivat, auringot ja tähdet esiintyivät monissa teoksissa. Miro kuoli 90-vuotiaana vuonna 1983.

Jackson Pollock on syntynyt Amerikassa 1912. Pollock tunnetaan ns. tiputtamismenetelmällä tehdyistä maalauksista. Pollock kuuluu johtaviin abstraktin ekspressionismin edustajiin, joka irtaantui perinteisistä maalausvälineistä ja käytti maalaamiseen tikkuja, kovettuneita siveltimiä ja muita ei-perinteisiä välineitä.

Edellä mainittujen taiteilijoiden lisäksi Vladimir Kadinsky ja Piet Modrian ovat aina kuuluneet suosikkeihini. Unohtaa ei sovi myöskään Vincent van Goghia, jonka värikylläiset maalaukset ovat usein ristiriidassa hänen traagisen elämänsä kanssa.

Lukuisat kalligrafit ympäri maailman ovat näyttäneet tietä kalligrafian mahdollisuuksille. Nykypäivän tekniikan ansiosta voimme tutustua huippukalligrafien töihin ja menetelmiin. Tuosta joukosta on mahdotonta valita yhtä ainoaa, mutta tällä hetkellä olen viehätynyt esimerkiksi Yukimi Annandin hienostuneesta

värienkäytöstä, John Stevensin monipuolisuudesta ja Thomas Ingmiren leikittelevästä tyylistä. Vanhat mestarit, nykyaikaisen kalligrafian isä Edward Johnston, Sheila Waters, Herman Zapf ja Villu Toots ansaitsevat tulla mainituksi tässä yhteydessä.

En tunne olevani mikään taidemaalari sanan varsinaisessa merkityksessä. Tästä syystä oli turvallisinta kuvittaa käsintehty paperi suhteellisen yksinkertaisella kuvituksella. Väreinä käytin ainoastaan mustaa ja punaista pienellä hopeisella "silauksella" viimeisteltynä. Pyrin tuomaan kuviin kuitenkin jotain samaa tunnelmaa kuin runoissakin oli. Kokeilujen ja testailujen jälkeen päädyin lopputulokseen, joka mielestäni on tyyllisesti yhdenmukainen.



Kokeiluja

5. LOPPUTYÖN VIIMEISTELY

Paljon suunnittelua, kokeilua ja harjoittelua, mutta vihdoin palaset olivat kohdillaan ja työn lopullinen kokoaminen saattoi alkaa. Muutamia luonnoksia vein opettajallemme arvioitavaksi, ja hyvien vinkkien ja neuvojen avulla pääsin taas joutuisasti eteenpäin.

Ainut ongelma tässä vaiheessa oli se, miten kiinnitän käsintehty paperit töihini. Tein erilaisia ompelukokeiluja, teippi- ja niittikiinnityksiä. Mikään niistä ei tuntunut oikein istuvan työhöni, joten päädyin perinteiseen Eri Keeperiin, joka toimikin oikein hyvin ja kiinnitti paperit toisiinsa tiukasti.



Erialaisten ompeluiden kokeilua

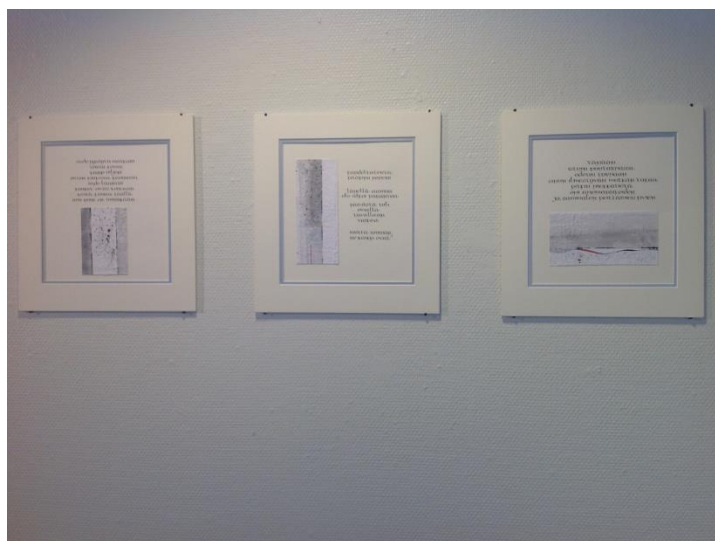
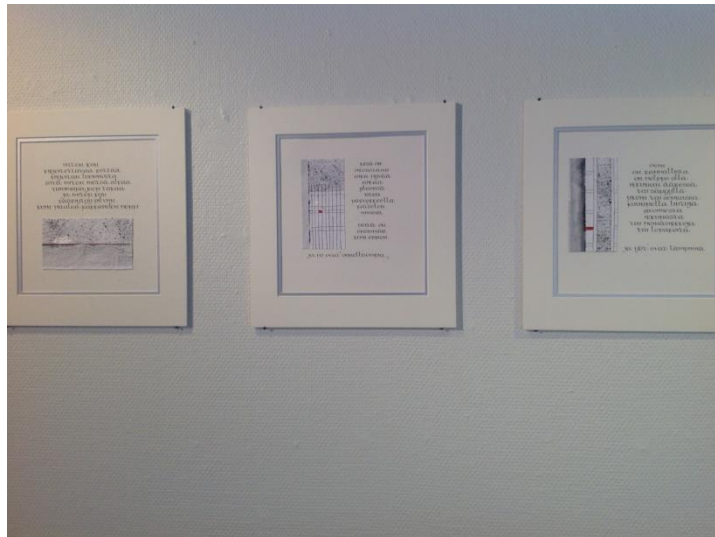
Kun tämä viimeinen ongelmaikin oli ratkaistu, syntyivät työt melko nopeassa tahdissa. Viimeisen silauksen antoivat Katja Räikkälän kiinnittämät paspikset. Opettajan suosituksesta töihin valittiin tuplapaspikset. Vähän kellertävä paspis hopeareunuksella sopii mielestäni hyvin töiden tyyliin ja henkeen.

LOPUKSI

Neljän vuoden rupeama Kankaanpään taidekoulussa lähestyy loppuaan. Vuodet ovat olleet antoisia ja antaneet paljon, joskin myös vaatineet paljon. Koulutuksen ehkä suurin anti on ollut se, että olen oppinut rehellisesti arvioimaan sekä omaani että muiden työtä. Kalligrafia ei ole pelkkää kirjainten kopioimista. On mietittävä kirjainten rakennetta, vetosuuntia ja rytmiä. Prosessi, joka valmistaa työtä edeltää, on yhtä tärkeä kuin lopputulos.

Kurinalaisuus, jota kalligrafiassa vaaditaan sopii minulle. Joskus se kahlitsee, mutta tuntemalla säännöt ja lainalaisuudet, se voi myös vapauttaa. Kalligrafia on itselleni mieluisa tapa toteuttaa ja ilmaista itseäni. Samalla kun harjoittelen sääntöihin sidottua kirjoittamista, voin päästää mielikuvitukseni ja luovuuteni valloilleen.

Kaikenlainen käsityö on ollut minulle tärkeää ja mieluista nuoruusvuosista lähtien. Isäni, joka oli teknisten aineiden opettaja, jakoi opettaa ja neuvoa ja ottaa mukaansa kaikenlaiseen tekemiseen. Äitini opasti minut neulomisen ja virkkaamisen maailmaan. Kalligrafia on mielestäni paitsi taiteellista ilmaisua myös käsityötä parhaimmillaan.



Lopputyö

LÄHTEET:

Airas, A., Heiskanen, T., Uusitalo, L. 1996. Kalligrafia-Tekstausopas. Porvoo: WSOY

Eriksson, E. 1974. Graafisen tyylin perusteet. Keuruu: Otava

Glayton, E. 2013. The Golden Thread. Padstow, Cornwall: Ts International Ltd

Hakanen, H., Häkli, E. Manninen, R., Niinikoski, E. 2010. Pelkkää paperia. Jyväskylä:
Kopijyvä

www.ancientscript.com, luettu 14.7.2016

www.google.fi, luettu 14.7.2016

www.helsinki.fi, luettu 20.7.2016

www.wikipedia.fi, luettu 23.7.2016

